

שתי משניות ליום משנה שלמה

י"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי דוד משה ב"ר אליעזר זאב זצ"ל

הרה"ק רבי חיים ב"ר משה בן עטר זצ"ל

בועז בן עידו ז"ל

משנה ג'

משנתנו ממשיכה לתאר את סדר העלאת אברי הקרבן לכבש המזבח

רבינו עובדיה מברטנורא

ואצבע הכבד - היה מפריש מן הכבד.
ולא היה מוזה - לאצבע הכבד ממקומה,
שהרי היא היתה קריבה עם העוקץ
והאליה, והכבד היה עם הדופן הימני,
והראיה עם הגירה ושתי צלעות עמה, כמו
שמפורש בסמוך.

דופן ימני - חותך סמוך לשדרה, אלא
שהיה מניח שתי צלעות למעלה אל
השדרה וכן שתי צלעות למטה.

והרגל של ימין בשמאלו - ואע"ג דהולכת
אברים לכבש עבודה היא, ועבודה פסולה
בשמאל, כיון דלא מעבבת כפרה, שריא
אפילו בשמאל, כדאייתא ביומא.

ובית עורו לחוץ - המקום שמפשיטים ממנו
העור והוא סמוך לראשי האצבעות.

בון - תרגום כף אחת, בזיכא חדא.
השביעי בסולת - למנחת נסכים שעם
התמיד.

בחביתין - מנחת מחבת של כהן גדול
מחציתה בבקר ומחציתה בערב שמקריב
בכל יום.

והאי דאפסקיה לחביתין בין סולת לנסכים
שהן צרכי תמיד, משום דסולת וחביתין
לשניהם שם מנחה לכך פירשן יחד.

מחצי כבש ולמטה במערבו - ולא מחציו
ולמעלה, כדי שתהא ניכרת ההולכה
למזבח כשיחורו מלקרות את שמע.
ודווקא בימות החול היו נותנים אברי
תמיד במערב לצד השכינה, אבל
בשבתות, דשל מוספין שהן חובת היום היו
במערב, היו של תמיד במזרח, כדמוכח
במסכת סוכה פרק החליל.

לקרות את שמע - וכל שאר ברכות,
כדאייתא לקמן באידך פרקא.

נָטַל אֶת הַסַּפִּין, וְהִפְרִישׁ אֶת הָרְאָה מִן הַכֶּבֶד חתך את הריאה מהכבד במקום
שבו הם מחוברים, וְאֶצְבַּע הַכֶּבֶד מִן הַכֶּבֶד ואת יותרת הכבד היה מפריד בסכין
מהכבד, וְלֹא הָיָה מְזִיזָה מִמְּקוֹמָהּ אולם לא היה מזיז את יותרת הכבד ממקומה,
שכן היא עולה לכבש עם העוקץ, והריאה עולה ביחד אם הגרה, והכבד עולה ביחד עם הדופן
הימנית. נִקַּב אֶת הַחֲזָה חתך סביב לחזה והפרידו מן הדפנות והצלעות, וּנְתָנוּ לְמִי
שְׁזָכָה בּוֹ לכהן שזכה להעלות את החזה לכבש המזבח. עָלָה לְדוֹפֵן הַיְמָנִית, הָיָה
חֹתֵךְ וְיֹרֵד עַד הַשְּׁדָרָה כלומר שחתך מלמעלה למטה את הדופן מהבהמה סמוך
לשדרה, וְלֹא הָיָה נוֹגַע בַּשְּׁדָרָה והשאיר אותה שלימה בדופן השמאלית, עַד שֶׁהוּא
מְגִיעַ לְשֵׁתֵי צְלָעוֹת רְפוֹת היינו שהיה חותך את הדופן הימנית עד שהגיע לשתי
הצלעות שהיו קרוב לצוואר, והשאיר אותם במקומם, וכן השאיר שתי צלעות רכות בסמוך
לעוקץ, חֲתָכָה חתך את הדופן הימנית, וּנְתָנָה לְמִי שְׁזָכָה בָּהּ לכהן שזכה להעלותה
לכבש, וְהִנִּיחַ בָּהּ וְהִנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צְלָעוֹת מִכָּאן וּשְׁתֵּי צְלָעוֹת מִכָּאן כלומר את שתי
הצלעות שהשאיר שם קודם לכן כשחתך את הדופן הימנית, ועוד שתי צלעות השאיר שם
עכשיו כשחתך את הדופן השמאלית, חֲתָכָה את מקום הגרה עם הצלעות שבתוכה, וּנְתָנָה
לְמִי שְׁזָכָה בָּהּ לכהן שזכה להעלותם לכבש המזבח, וְהִקְנָה וְהִלֵּב וְהָרְאָה תְלוּיִים
בָּהּ היינו מחוברים לגרה. בָּא לוֹ לְדוֹפֵן הַשְּׁמָאֲלִית, וְהִנִּיחַ בָּהּ והשאיר שְׁתֵּי
צְלָעוֹת רְפוֹת מִלְּמַעַלן הסמוכות לעוקץ, שהוא החלק האחורי, שכן הטלה היה תלוי
כשרגליו למעלה וראשו כלפי מטה*, וּשְׁתֵּי צְלָעוֹת רְפוֹת מִלְּמַטָּן הסמוכות לצוואר,
כמו שהזכרנו לעיל, וְכֹךְ הָיָה מְנִיחַ בַּחֲבֵרְתָהּ בדופן הימנית נִמְצָא מְנִיחַ בַּשְּׁתֵּי הֶן
בשתי הדפנות: שְׁתֵּי שְׁתֵּי שְׁתֵּי שתי צלעות מימין, ושתי צלעות משמאל מִלְּמַעַלן בסמוך
לעוקץ, וּשְׁתֵּי שְׁתֵּי שְׁתֵּי מִלְּמַטָּן בסמוך לצוואר. חֲתָכָה את הדופן השמאלית,
וּנְתָנָה לְמִי שְׁזָכָה בָּהּ לכהן שזכה להעלותה לכבש, וְהַשְּׁדָרָה עִמָּה כלומר היתה
מחוברת עם דופן זו, וְהִטְחוּל תְלוּי בָּהּ. וְהִיא הָיְתָה גְדוּלָה היינו שהדופן
השמאלית היתה גדולה, לפי שהשדרה היתה מחוברת אליה, אֶלָּא אולם, לְדוֹפֵן שֶׁל יְמִין
קוֹרִין גְדוּלָה, לפי שֶׁהַכֶּבֶד תְלוּי בָּהּ ומשום הכבד היו קוראים לְדוֹפֵן הַיְמָנִית
גְדוּלָה. בָּא לוֹ לְעַקֵּץ לחלק האחורי של הטלה, חֹתֵכֹוּ, וּנְתָנוּ לְמִי שְׁזָכָה בּוֹ
להעלותו לכבש המזבח, וְהָאֲלִיָּה וְאֶצְבַּע הַכֶּבֶד וּשְׁתֵּי כְלָיוֹת עִמּוֹ וכן היה מעלה
עם העוקץ את שתי הצלעות הרכות שממין ומשמאל, ולפי שהם קטנות ואין רואים אותם
כמעט, לא הזכירם התנא. נָטַל רֶגֶל הַשְּׁמָאֲלִית, וּנְתָנָה לְמִי שְׁזָכָה בָּהּ לכהן

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מורי אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

שזכה להעלותה לכבש המזבח. **נמצאו פלן** כל תשעת הכהנים שזכו בהעלאת האברים לכבש המזבח **עומדין בשורה, והאברים בידם: הראשון, החזיק בראש וברגל ימנית אחורית הראש בימין** את הראש החזיק ביד ימין, לפי שהוא חשוב יותר מהרגל, **והטמו פלפי זרועו** חוטם הקרבן היה לכיוון ידו של הכהן, לפי שאין זה נאה שיראה החוטם כלפי חוץ **וקרניו בין אצבעותיו** והיה מחזיק את הקרניים בין האצבעות, כדי שלא יזוז הראש ממקומו בשעת ההליכה לכבש המזבח, **ובית שחיטתו מלמעלה, והפדר נתון עליה** כמו שביארנו לעיל, שמקום השחיטה היה כלפי מעלה וכיסו אותו בפדר, כדי שלא יראה מקום השחיטה המלוכלך בדם **והרגל של ימין בשמאלו** ואת הרגל היה מחזיק הכהן ביד שמאל, **ובית עורה לחוץ** כלומר שהצד החיצון שממנו מפשיטים את העור היה מונח כלפי חוץ, והמקום בו חתכו את הרגל מהגוף היה מונח כלפי פנים. **השני** הכהן השני החזיק בידיו **בשתי ידים** את שתי ידיו של הקרבן, היינו הרגליים הקדמיות **של ימין בימין** את רגל ימין היה הכהן מחזיק ביד ימין, **של שמאל בשמאלו** ואת רגל שמאל היה מחזיק ביד שמאל, **ובית עורן לחוץ** והמקום בו חתכו אותם מהגוף היה מונח כלפי פנים, כדי שלא יראו אותו. **השלישי** הכהן השלישי החזיק **בעקץ וברגל** האחורית שמאלית, **העקץ בימין** את העוקץ החזיק הכהן ביד ימין, **והאליה מדלדלת בין אצבעותיו** כלומר היתה תלויה לו בין האצבעות ומשתרבת כלפי מטה, **ואצבע הפכד ושתי הפליות עמו** היינו שאת כל הנ"ל היה מחזיק הכהן ביד ימין, **הרגל של שמאל בשמאלו** ואת רגל שמאל החזיק הכהן ביד שמאל, **ובית עורה לחוץ** כמבואר לעיל. **הרביעי** הכהן הרביעי החזיק **בחזה ובגרה, החזה בימין** את החזה החזיק ביד ימין, **והגרה בשמאלו** ואת הגרה ביד שמאל, **וצלעותיה** ואת הצלעות שהשאיר מחוברות לגרה היה מחזיק **בין אצבעותיו** כדי שיוכל לאחוז בהם. **החמישי** הכהן החמישי החזיק **בשתי דפנות של ימין בימין** את הדופן הימנית החזיק ביד ימין, **ושל שמאל בשמאלו** ואת הדופן השמאלית החזיק ביד שמאל, **ובית עורן לחוץ** כמו שביארנו לעיל. **הששי** הכהן השישי החזיק **בקרבנים הנתונים** שהיו מונחים **בפז** כעין כף גדולה העשויה זהב, **וכרעים על גביהם מלמעלה** וארבעת כרעי הרגליים היו מונחים על הקרביים. **השביעי** הכהן השביעי החזיק **בסלת** למנחת התמיד. **השמיני** הכהן השמיני החזיק **בחבתין** במנחת החבתין של הכהן הגדול. **התשיעי** הכהן התשיעי החזיק **ביין** לנסכי התמיד. **הלכו ונתנום מחצי הפכד ולמטה במערבו** אורכו של הכבש הי שלושים ושתי אמה ורחבו שש עשרה אמה, והיו הכהנים מניחים את האברים בשש עשרה אמות התחתונות של המזבח, במרחק של שמונה אמות מצד מערב, **ומלחום** והיו מולחים את האברים והמנחה, כמו שנאמר: "על כל קרבן תקריב מלח". **וירדו ובאו להם ללשפת הגזית, לקרות את שמע** כפי שיתבאר בפרק הבא.

*ולכן לעוקץ שהוא החלק האחורי קוראת המשנה 'מלמעלה', והיות וראש הטלה תלוי כלפי מטה, לכן למקום הצוואר קוראת המשנה בלשון 'מלמטן'.

פרק ה'

משנה א'

רבינו עובדיה מברטנורא

אמר להם הממונה וכו' - בפרק קמא דברכות מפורש שהיא אהבה רבה, ואחר שהאיר היום וזרחה החמה מברכים יוצא אור. וסדר ברכות אינו מעכב.

קראו עשרת הדברים - לפי שהן עיקר התורה. ובדין היה שיהיו קורין אותן בכל יום אף בגבולין, אלא שביטלום מפני תרעומת המינים, שהיו אומרים אלו לבדם ניתנו בסיני ולא שאר התורה.

הם ברכו שלושה ברכות - ואלו הן שלוש ברכות, אמת ויציב, ועבודה, וברכת כהנים קריאת הפסוקים בלבד, ולא נשיאת כפים, שלא היו הכהנים נושאים את כפיהן אלא לאחר הקרבת התמיד וקטורת, כדאמרינן באיך פרקא, והאידנא לא היו מברכים הנך ברכות אלא כדי שיהא התמיד מקובל ברצון, ולא היו נפטרים בכך מתפלת שמונה עשרה.

מוסיפין ברכה אחת - שמשמר היוצא אומר למשמר הנכנס, מי ששיכן את שמו בבית הזה הוא ישיכן ביניכם אהבה אחוה שלום וריעות, שבכל יום שבת היה נכנס משמר לעבודה ויוצא המשמר שעבר.

אָמַר לָהֶם הַמְּמַנֶּה על הפייסות לכהנים כשהגיעו ללשכת הגזית: **בְּרָכוּ בְּרָכָה אַחַת, וְהָן בְּרָכוּ** בגמרא במסכת ברכות (יא, ע"ב) מבואר שברכו את ברכת 'אהבה רבה' (הברכה שלפני קריאת שמע), ברם את ברכת 'יוצר אור' היו מברכים לאחר שזרחה השמש, ומסקנת הגמרא שם, שסדר הברכות אינו מעכב, **קְרָאוּ עֶשְׂרֵת הַדְּבָרִים** עשרת הדיברות, לפי שהן עיקר התורה*, ואחר כך היו הכהנים קוראים קריאת שמע עם שלושת הפרשיות שבה, שהם: **שְׁמַע, וְהָיָה אִם-שְׁמַע, וַיֹּאמֶר** היינו פרשת ציצית. אח"כ **בְּרָכוּ אֶת הָעָם** רש"י מבאר שהכוונה 'עם' העם, דהיינו ביחד עם העם, והמפרשים מסבירים שכוונת המשנה לומר שהיו מברכים הכהנים כמו שמברכים העם בכל המדינה** **שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת: אֱמֶת וַיְצִיב, וְעֲבוּדָה** היינו ברכת 'רצה' שאנו מתפללים בתפילת שמונה עשרה, **וּבְרִפְת פְּהֵינִים** היינו שהיו קוראים את פסוקי ברכת הכהנים ללא שנשאו את כפיהם, שכן הכהנים נשאו את כפיהם רק לאחר הקרבת התמיד והקטורת, והיו קוראים פסוקים אלו כדי שיתקבל קרבן התמיד לרצון לפני ה'. **וּבִשְׁבֹת** שכמו שלמדנו שבשבת היו מתחלפים משמרות הכהנים **מוֹסִיפִין בְּרָכָה אַחַת לַמְּשַׁמֵּר הַיּוֹצֵא** והמשמר היוצא היה מברך את המשמר הנכנס "מי ששיכן את שמו בבית הזה הוא ישיכן ביניכם אהבה ואחוה שלום וריעות", ומסביר הבית שלמה שהיות וכרגע הכהנים נכנסים לעבוד בבית המקדש והם עתידים להתחלק בבשר ועור הקרבנות, לכן ברכו אותם המשמר היוצא שלא יריבו ביניהם על דברים אלו, ולפיכך ברכו אותם שישכון ביניהם אהבה ואחוה שלום וריעות, שכן גדול השלום, והשלום הוא כלי המחזיק ברכה.

*ומובא בגמרא שמעיקר הדין היו צריכים לקרוא כל עם ישראל את עשרת הדיברות בכל יום, ולמה אין קוראים אותן, מפני טענת המינים, שהיו אומרים שרק את עשרת הדיברות קיבל משה מסיני ולא את שאר התורה, ולכן קבעו שאין לקרוא את עשרת הדיברות בכל יום.

**לפי שאין לומר שהיו מברכים עם העם, היינו ביחד עם שאר עם ישראל, שכן בשעה זו היה אסור לשאר העם עדיין לברך את ברכות 'שמע', הואיל והשעה היתה מוקדמת, ועדיין לא הגיע הזמן לכך.